

Na seji, ki je trajala nad tri ure, so se ministri zedinili glede zahteve ameriškega državnega tajnika Byrnesa za sklic mirovne konference 21 narodov, toda so dejanski sklep glede konference odložili do preko nedelje.

“ENAKOPRAVNOST”

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Zapadni katoliški blok

J. Alvarez Del Vayo, ki je bil član republikanskega režima v Španiji tekom civilne vojne, je objavil naslednji članek v tekoči izdaji revije "Nation."

Na praznik Vnebovzetja je papež Pij XII. potisnil na stran vse pretežve nevtalnosti, stopil v bitko proti socialistični Evropi. Prečital sem sleherno besedo tega pomembnega govora, ki je brez dvoma eden najvažnejših dokumentov zadnjih let. Dasiravno je bilo pričakovati, da bo Vatikan igral odločilno vlogo v borbi za preprečitev ljudskega miru, je bilo težko verjeti, da bo intervencija prišla tako brzo in tako odprto.

Naloga je zahtevala osebnost izredne odločnosti. Vatikan je imel namreč več let dobre razloge, držati se pametno v ozadju. Njegova oblast je zelo padla. Njegov vojni rekord je bil klavern. Sledil je zmagovalnemu pohodu fašizma, dokler ni Rusija ustavila nemških armad in dokler niso anglo-ameriške demokracije mobilizirale ogromnih virov svoje industrijske moči, ki so imele kasneje zajamčiti uspeh evropske invazije.

Mnogo iskrenih katolikov je bilo potrjen nad kapitulacijo Svete stolice, ki je zaprla papeževa usta baš v trenutku, ko je bila dolžnost slehernega duhovnega vodje, da obsodi nacijska grozodejstva in javno ožigosa Antikrista. Papež Pij je zavzel stališče rezerviranosti, kateremu je napravil izjemo le v par primerih indiskretnosti, kakor n. pr. v svoji slovitosti poslanici o božiču 1944, v kateri je izrazil svojo zahvalnost "glavarju, vladi in ljudstvu Španije," in pa satelitskim vladam Romunije, Slovaške in Madžarske, ki so se vse nahajale v službi Hitlerja.

Na splošno so bila to leta, v katerih je papež govoril manj ko mogoče. Tri dni pred francoskimi in italijanskimi volitvami pa je prelomil svoj dolgi molk in prišel na dan z drznimi in jasnimi besedami. Opogumljen od izjalovljenja konference zunanjih ministrov v Parizu, nedavnih Churchillovih govorih in pa rastočemu protiruskemu valu v Zed. državah, je Pij XII. stopil na čelo vseh reakcionarnih sil, o katerih so nekateri ljudje haivno verjeli, da so bile s koncem vojne v Evropi za vselej poražene.

Tako se je katoliška cerkev vrnila v politično borbo z isto agresivnostjo, kakršno je očitovale v zadnjem stoletju—v letih 1830, 1848 in 1871, ko se je bojni cilj papežakarja spojil z bojnimi cilji drugih kronanih vladarjev Evrope, katerih prestoli so bili v nevarnosti. Vatikan je ob prvem znaku preloma med zapadom in vzhodom zopet poklical k življenju idejo zapadnega katoliškega bloka. Ko je bila med vojno prvič sprožena ideja katoliške kombinacije, katera naj bi obsegala Francijo bodisi pod Pettainom ali Giraudom, Francovo Španijo, Belgijo, Italijo in bolj fašistično razporežene republike v Centralni in Južni Ameriki, so kancelarstva zavzela nekam brezbrizno stališče, kajti takrat je, obstojala potreba, da se ruske armade obdržijo v boju. Zdaj, vsaj začasno, se je načrt omejil na Evropo. Ampak to nikakor ne omejuje dalekopoteznosti končnega cilja, kakor razvidno iz nekaterih francoskih katoliških publikacij; eden teh časopisov je te dni izjavil, da je gibanje ljudskih popularcev (MRP) s svojim uspehom pri volitvah "zavzelo svoje mesto v splošnem gibanju, ki se tiče vse Evrope," in pozdravlja izid volitev kot zmago "totalnega katoličanstva."

V trenutku osvoboditve je Vatikan smatral, da je Evropa izgubljena. Dalekosežna reorientacija njegove politike napram zapadni hemisferi, napram 30 milijonom katolikom v Zed. državah in Kanadi ter nadaljnjim milijonom v deželah južno od Mehike do Patagonije, je dosegla svoj višek v ustvaritvi "ameriških kardinalov" s Francisom Spellmanom na čelu. Toda ko so se odnosi med Anglosaksi in Rusi resnili, in ko je britska delavska vlada, katere prihod na vlado je povečal paniko v Rimu, sledila politiki torijev s podporo monarhije v Italiji in Grčiji, in pokazala, da se ji niti najmanj ne mudi pomesti s Francem, je Sveta stolica postala prepričana, da je bil njen strah prazen. Evropa bi se mogla še vedno rešiti z zgraditvijo zapadnega zidu proti ruski infiltraciji, kakršen je bil stari zid Poljske pod Pilsudskim, ki pa bo to pot bolj trdno zgrajen in podprt od dveh tako močnih sil kot sta Velika Britanija in Zed. države.

Najvažnejše pri tem je bilo, da se od začetka ne napravi kakih taktičnih napak. Levice je bila preveč močna, da bi se jo moglo izzivati s podporo odprto fašističnih političnih formacij; treba je bilo vzeti v obzir težnje mas za večjo socialno enakost in ekonomsko demokracijo. V prvem napadu se torej očitno ni moglo uporabiti takozvane stranke svobode na Francoskem niti "kvalunkvistov" v Italiji; njih metode in zveze z velekapitalističnimi interesi so preveč spominjale na fašistične organizacije. Kar je cerkev potrebovala, je bila bolj heterogena stranka—stranka z dvema kriloma: levim in desnim, da se med ljudstvom lažje ustvarja zmeda, in ki bo predvsem vlekla glasove proč od marsističnih strank—skratka, organizacija, ki bo imela videz progresivnosti, ne da bi bila dejansko progresivna, vsaj nevarno ne. Ime krščanskih demokratov v Italiji je bilo izoborno, in popularni zvok gibanja republikanskih popularcev v Franciji je imel tudi svoje prednosti. (Konec prihodnjic)

Novice iz stare domovine

Kako so praznovali 5. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte

NA JESENICAH

Na predvečer so po najvišjih gorskih vrhovih in po vseh hribi zagoreli kresovi. Na najvišjem dimniku K.I.D. je zazarel mogočen svetlobni napis "Pet let Osvobodilne fronte". Vse mesto je bilo v zastavah, cvetju in zelenju, v neštetihi slavolikih in mlajih. Po cestah so se zgrijale velike množice ljudi. Igrala je kovinarska godba, pevski zbor je pel narodne in partizanske pesmi. Govorniki so v jedrnatih besedah orisali pomen ustanovitve Osvobodilne fronte, nakar se je razvila po mestu povorka, kakršne Jesenice še niso doživele. Na slavnostno zborovanje so prišli kovinarji z Javornika, Koroške Bele in Blejske Dobrave. Zbrali so se železničarji, mladina in ostalo prebivalstvo na Krekovem trgu. A. Bohinc je očrtal ustanovitve, razvoj in slavno pot O. F., ki je strnila vse zdrave sile ljudstva v trdno fronto, nato se je po mestu razvila velika povorka. Popoldne so bili na igrišču fizikalni nastopi, večje skupine pa so odšle na izlete v okolico, zlasti na Plavški rovt, Planico in Sv. Križ, kjer so narcise že v polnem cvetju.

V PREVALJAH

Prva proslava obletnice 27. aprila 1941 v Prevaljah se je razvila v vse ljudsko manifestacijo. Ljudje so okrasili vse stavbe, stanovanjske hiše in izložbene okna. Na predvečer se je zbrala velika množica pred Prosvetnim domom, odkoder se je razvila velika povorka. Vzplamtelo so baklje in na okoliških hribi so zagoreli kresovi. Povorka, ki so se ji pridružili manifestanti iz Leš, je krenila skozi Prevalje do Dobje vasi, nakar se je vrnila k Prosvetnemu domu, kjer je bil slavnostni govor. Tovariši Peter se je spomnil padlih herojev, katerim se bodo dostojno oddolžili z delom za povzdigo domačega gospodarstva. Na praznik je bil v domu lep kulturni večer. Nastopili so tudi tovariši iz vojske.

V LOŠKI DOLINI

Tretjič so na večer pred 27. aprilom zagoreli kresovi po gmajnah — letos prvičkrat v svobodi. Okrog vseh dolin so se zasvetili, na Križni gori in Ulaki, kjer so nekoč padali talci, na Račni gori, kjer so vedno pele partizanske strojnice, na Kuelju, Knežjem vrhu, Nadleškem hribu in še daleč naprej. Po proslavi 27. aprila so v povorki krenili do požganega mesta Loža, odkoder so se vrnili v Stari trg. Popoldne so na 12 vozovih prispele v Loško dolino še Bloke in Babno polje. V povorki so obiskali Markovec, Vrhniko, Viševsk, Igovas, Pudo in se vrnili v Stari trg. Tisoč vzklikov je odmevalo po dolini, tisočkrat je bilo izbovreno ime maršala Tita. Pred kulturnim domom so govorniki nagovorili zbrano množico in pevski zbor z Blok je zapel partizanske in narodne pesmi.

V SLOVENJGRADCU

Ves teden so se trudili, da dobi proslava obletnice O. F. tudi v njih mestu najlepši izraz. Mladina se je pripravljala z domačo vojsko na svečanostno akademijo, spretni risarji so bili zaposleni z risanjem izvirnih lepakov in parol, ki so v ponos tega mesta. Na predvečer 27. aprila je dobilo mesto praznično lice, šli so prižigati kresove in se kosali, kdo bo pripravil lepši kres. Mladina je na Rathelovem hribu prižgala velik kres, fizkulturniki na Gradišču, žene pa so z vojsko zažgale kres na gradu, kjer se je zbralo mlado in staro. V veselem razpoloženju je bila mladina privabila v svoj vever krog še starejše, ki so z njimi prepevali. Po vsej Mislinjski dolini so migljale stotere lučke. Na Pohorju je na vrhu Velike Kope taboril del fizkulturnikov, z Uršlje je seval mogočen kres, z Graške gore in Rdečega vrha na Razboru nas je spominjal na prestane težke borbe v teh krajih. Na dan obletnice 27. aprila so imeli zjutraj ob petih budnico, dopoldne slavnostno sejo, popoldne ob štirihi pa akademijo pionirjev. Zvečer ob 8 je bila svečana akademija mladine in vojske.

V ZIDANEM MOSTU

S cvetjem in venci so okrasili hiše. Na predvečer so se zbrali v veliko povorko. Okrog njih so bile razvaline, pa na ta dan so bile manj strašne — pokazali so s trdno medsebojno povezanost, ki jim je vžigala še več navdušenosti in veselja do dela, da bodo kmalu pozidali svoj kraj. Na dan obletnice je bila budnica. Dopoldne so priredili na trgu pred postajo lepo proslavo, na kateri so sodelovale vse domače organizacije. Po govorih so sledile recitacije in slovenska pesem je zadonela po trgu. V nedeljo 28. aprila so šli na Okroglice pod Lisco, kjer so se v času borb zadrževali partizanski boreci.

V SELCAH NAD ŠKOFJO LOKO

"Na peto obletnico Osvobodilne fronte bomo okrasili našo vas kot še nikoli," so sklenili Selčani v pripravah za proslavo obletnice. Po vseh okoliških hribi so kresovi naznanili velik praznik, ki je bil resnični praznik slovenskega ljudstva. Ob 7. uri zjutraj je ponel tekač iz porušene vasi Dražgoše resolucijo, ob pol devetih je bil začetek svečanosti. Krajevni odbor je z ostalimi organizacijami priredil povorko, ki se ji je pridružilo tudi prebivalstvo bližnjih vasi. Po zborovanju je krenila povorka z okrašenimi vozovi, kolesarji in narodnimi nošami v železniki. Popoldne so imeli akademijo, pri kateri so sodelovale vse organizacije. Ob tej priliki so žene razvile svojo novo zastavo, ki nosi napis: "Delu čast in oblast!"

(nadaljevanje)

Ruski pisatelj govori Ameriki

V hotelu Waldorf-Astoria v New Yorku se je nedavno vršil banket v počast ruskih pisateljev in časnikarjev: Ilija Ehrenburga, Konstantina Simonova in Mihajla Galaktionova. Omenjeni pisatelji so se mudili v Zedinjenih državah šest tednov, in pred povratkom v njihovo domovino jim je bil pod avspicij organizacije American-Soviet Friendship prirejen banket.

Ilija Ehrenburg, ki je pisatelj in vojni korespondent svetovnega slovesa, je pri tisti priliki imel govor, ki je tako zanimiv, da ga v naslednjem podajamo v prostem prevodu:

"Želel bi govoriti o ljubezni in sovraštvu, toda to je težko storiti potom prevajalca. V naši deželi, kot vam je znano, so zelo narastle študije angleškega jezika. Jaz v tem še nisem dohiti mladih ljudi moje dežele in se moram seznanjati z literaturo Amerike in poezijo Anglije potom prevodov. Prisostvoval sem sejám Varnostnega sveta Združenih narodov in opazil sem, da precej dobro izhajajo s prevajalci. Toda oni govore v jeziku diplomatov.

"Vsekakor, jaz sem slab diplomat. Jaz najrajši povem jasno in naravno, kar mislim. Jaz sem bil tukaj le kratko časa, in videl sem nekatere reči, ki so se mi dopadle, in nekatere, ki se mi niso. Toda pronašel sem, da so Američani tudi slabi diplomati. Oni tudi govorijo naravno in brez okrasov. Meni se to dopade.

"Resnica je, da ni vse gladko med našima dvema narodoma—mi imamo svoje razlike in družinske prepire. Toda, če ne bi govorili o njih, bi jim dajali preveč važnosti. Jaz sem prepričan, da če bomo govorili jasno, bomo mogli izgladiti naše nesporazume in dobri družinski odnosi bodo ostali.

"Pred nekaj časom sem prisostvoval sodnijskim razpravam v Nuerenbergu. Meni se dopade vaš sodnik Jackson, meni se dopade njegova jasnost in odločnost. Spominjate se, da se je Rudolph Hess skušal delati, da je izgubil spomin. Bil je sodnik Jackson, ki ga je naučil, da s tem ne bo nikamor prišel. Hess se je hipoma spomnil vsega, kar je bil pozabil, in še več. Tako je bilo z Ribbentropom, ki je trdil, da je vzel toliko pilul bromida, da ga je spomin zapustil. Oba gentlemana sta spet dobila spomin nazaj.

"Meni se zdi, da je precej ljudi, ki se zdaj spominjajo toliko, da so nekaj pozabili.

"Želel bi reči besedo o časopisu v naših deželah. Opazil sem važno razliko v rabi časa pri razpravah o vojni. Mi, v našem časopisju vedno govorimo o vojni v preteklem času; nekatero vaše časopisje, kot sem opazil, pa rajši govori o vojni v bodočem času.

"Videl sem članke v vašem časopisju, ki namigujejo, da je Rusija bojaželjni narod, da ima Sovjetska unija vojne namene. Tako namigavanje sem videl v listih in v razgovorih z ljudmi v vprašanjih: 'Kaj Rusija name-rava?' To vprašanje o deželi, ki je žrtvovala toliko, ki je izgubila toliko, ki je žalovala tako globoko. To vprašanje o ljudstvu, ki je v resnici—bodimo odkritosrčni in ne diplomatski—izvojevala zmago, ne samo za Rusijo, ampak tudi za Ameriko, za človeštvo.

"Nedavno sem imel priliko govoriti z žurnalistom, ki dela za časopis, kateri vedno govori o vojni bodočnosti in namiguje kot gori navedeno. Vprašal sem ga, zakaj tako. Odgovoril mi je: 'Ne posvečajte jim nikake pozornosti. Oni so bedaki!'

"Bodimo odkriti in ne bodimo diplomati. Tudi v Sovjetski uniji imamo blazne ljudi. To kar naravnost povem. Toda mi imamo norišnice za take ljudi, oni ne kontrolirajo našega časopisja.

"Veste, jaz imam močno vero v opisovalno moč. Predno sem prišel semkaj, sem že vedel nekaj o Ameriki, vedel sem o vaših nebotičnikih tu v New Yorku. Čital sem o njih žive opise. Toda videti sem jih moral sam, videti sem jih moral ponoči, da sem dobil pravi vtis o njih. Le kadar jih vidim z lastnimi očmi, se popolnoma zavem razdejjanja v moji lastni deželi, kajti tudi mi imamo nebotičnike—nebotičnike ruševin in razdejjanja, ki so ga naciji povzročili v naši deželi.

"Ko sem to povedal nekemu ameriškem pisatelju, je dejal, da ste tudi pri vas imeli pomanjkanja. Govoril je o pomanjkanju belih srajc in nilonskih nogavic. Mi nimamo skrbi glede nilona, toda naša cena za zmago so bila razdejjanja, izguba neštetihi življenj, trpljenje in žalovanje.

"Kdor se kaže kot da verjame, da je sovjetsko ljudstvo bojaželjno ali da ima vojne namene, mora biti blazen. V resnici sovjetsko ljudstvo iskreno želi obnoviti konstrukcijo mirnega časa. Malo predno sem zapustil Sovjetsko unijo za odhod v Ameriko, sem posetil neko tovarno, ki je producirala bombe. Bila je že preurejena in je izdelovala otroške vozičke. Po pravici povedano, prvi otroški vozički, ki so bili tam izdelani, niso bili prvovrstni; prav gotovo niso bili tako dobri kot so bili bombniki, ki jih je tovarna prej izdelovala. Seveda, prepričan sem, da so danes tam izdelani vozički že boljše kakovosti. Toda ti vozički so bili zelo navdušeno sprejeti, kajti, ne pozabite, da sovjetske matere nekaj let sploh niso imele otroških vozičkov. Te matere so živele v neprestanem strahu pred bombami. Zdaj, ko je ta strahota minila, želijo lepše življenje za njihove otroke. Imenovati to bojaželjnost je blazno. Mi smo drago plačali za našo deželo. Naše ljudstvo je zmagovalo v vojni zato, ker sovražijo vojno.

"Naj vam dam malo sliko, da boste razumeli, kaj je v mislih naših ljudi in kako gledajo na razvoj v inozemstvu. Spominjate se boste, da je pred nekaj časom neka važna britiška osebnost imela govor tukaj. Jaz sem bil tisti čas v Smolensku. Pred vojno je imel Smolensk 200,000 prebivalcev. Ob času mojega obiska pa so v tem mestu stale samo štiri hiše. Ljudje so živeli v rovih, v votlinah, v razvalinah in v barakah.

"Vi veste seveda, da imamo v Sovjetski uniji tudi časopise. Ne tako velike kot so tukaj, ko včasih težko nesem nedeljsko izdajo v hotelsko sobo. Nam pri-manjkuje papirja. Toda mi imamo časopise, in za tiste, ki si jih zaradi omenjenega pomanjkanja ne morejo nabaviti, jih navadno nalepimo na stene, da imajo vsi ljudje priliko jih čitati. Toda v Smolensku omenjenega dne ni bilo hišnih sten, da bi bilo mogoče časopise nalepiti nanje. Listi tistega dne, ki so vsebovali govor Winston Churchill, so bili priljubljeni na kupe ruševin. In ljudje, ki so se zbirali tam, da jih čitajo, so bili ljudje, na katerih obrazih in osehah se je čitalo trpljenje, bili so invalidi in pohabljeni, ki so se bojevali v najbolj krvavi vseh vojn.

"Ne bom s tem nadaljeval. Mislim, da veste, kaj je bilo v njihovih mislih, ko so čitali oni govor.

"Jaz nisem več nikak mlađič. Živel in delal sem skozi dve veliki vojni. In jaz vem, da naša naloga ni delati nove vojne, ampak braniti kulturo sveta, ker

človeška kultura ne more prenehati še ene vojne.

"Bombdiranje in streljanje ne gradi ljudskega ugleda. Braniti je treba človeštvo. In jaz vam rečem, da kdor koli skuša izzivati vojno, kdor skuša ločiti ameriško-sovjetske odnose, on ni samo proti Rusiji, on je tudi proti Ameriki in človeštvu.

"Vojaki, vaši in naši, so dobro izvršili svoje delo. Porazili so fašiste. Borili so se hrabro za mir v novem svetu. Jaz sem bil na drugem delu fronte, ko so Američani napredovali proti Labi. Toda mi smo zasledovali njihovo napredovanje in smo bili ponosni nanje. Najbolj enostavna določba v preizkušnji prijateljstva je, če smo ponosni na naše prijatelje.

"Da, naši vojaki, so dobro opravili svoje delo, toda zdaj, ko govorimo o demobilizaciji armad, moramo mi dobro izvršiti naše delo. Mi bi morali govoriti o mobilizaciji svetovne zavesti.

"Mislim, da moja mati me ni rodila zato, da bi pisal o fašizmu. Jaz bi raje pisal o človeških občutkih, o vaseh, o dekletih, o upanju človeka. To bi bili primernejši predmeti za moje pero. Toda od leta 1936, ko so Nemci začeli metati bombe na Španijo, z namenom, da vzdržijo tistega dobrega gentlemana Franca—vse do današnjega dne, sem moral pisati o temu zlu.

"Ob koncu vojne sem sam sebi dejal, da lahko končam s tem. Hotel sem napisati novelo. Naveličal sem se časopisnih člankov. Hotel sem gledati v bodočnost. Toda, predno sem začel, sem bil povabljen od ameriških časnikarjev, da pridem na obisk v vašo deželo. In jaz mislim, da potom razgovorov s pisatelji tukaj morda lahko na kak način pomagam vzpostaviti človeške in prijateljske odnose, od katerih je odvisna sreča človeštva.

"Jaz čutim, da razum je močnejši kot so vsa uničevalna orožja, tajna ali drugačna. Spominjam se, da ko sem leta 1916 videl prvi tank, sem dejal, da tisto je višek uničevalnega orožja, da človeštvo ne more iti več dalje. Pa sem se motil. Ampak to vem: samo človek lahko dela uničevalno orožje, toda nikak tajni ali drugačni stroj ne bo nikdar mogel producirati človeka. Vse morišno orožje sveta ne bo moglo nikdar tega storiti. Toda človek, z razumom in zavestjo, bo vedno mogel premagati vsako orožje.

"Včasih pogledam v besednjak. Interesan sem v rabi besed. Med ljudmi je nesporazum v rabi izraza fašist. Nekateri pravijo, da so fašisti in protifašisti. Jaz pa pravim, da so samo dvoji: fašisti in ljudje.

"Danes mrtvi fašizem zastruplja življenje. Mi moramo preprečiti to zastrupljanje od strani mrtvega fašizma, da se ne infekcija ne razširi.

"Leta 1942, pred našo zmago pri Stalingradu, sem se poslovil od enega ameriškega prijatelja. Vprašal me je, kdaj se bo va spet sešla. Odgovoril sem, da ne vem kdaj, toda vem, kje: v Berlinu. In res sva se ponovno sešla v Berlinu.

"Zdaj, če me kdo vpraša, kdaj se bodo naši medsebojni prepirl končali, moram spet reči, da ne vem kdaj, toda vem, kje: pri grobu fašizma."

"Nova Doba," glasilo ABZ.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Washington, Pa. — Dne 28. junija je umrl Stefan Peič, star 64 let in član SNPJ. Zapušča ženo, sina, sinaho in dva vnuka.

Stvarjen patriotizem! Dejanja, ne besedi! Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

BUDHIN DEMANT

GUSTAV LE ROUGE

(Nadaljevanje)

Zamišljen se je vrnil v dvorane svetlišča in taval po njih tako zmeden, da si ni prav nič brigal, da-li ga morda kdo ne zasleduje.

Kacik Yappan se smatral dejstvo, da so ujeli Misterijo na predvečer velikega praznika Solnce, za očiten znak naklonjenosti bogov.

— Sami so nam poslali žrtev, si je dejal veselo; njih jeza je potolažena in lepši dnevi pridejo za moj narod.

Njegov obraz, ki je navadno kazal skrb, je žarel od zadovoljnosti, ko je stopil v oni del svetlišča, ki je bil določen za Naolino stanovanje.

Našel je dekle v ozki in visoki sobi, ki si jo je bila okusno in elegantno opremila. V kotu je bila iz skale izsekana široka klopa, pokrita s kožuhi kugvarjev, pantarjev in pum. Bil je to udoben, mehak divan. Starinska lončena vaza, polna cvetic, je stala poleg na umetniško izdelani mizici iz cedrovega lesa.

Cvetlice so igrale veliko vlogo pri Aztekih. Na državne in verske praznike se je občinstvo krasilo z venci in girlandami. Posebni profesorji so poučevali umetnost duhati vonj šopkov in velikaši Montezumovega dvorana so bili mojstri v tem. Kulturna vonja je stala izredno visoko in kdor je poznal njene skrivnosti, mu je nudila poseben užitek.

Te nežne skrivnosti pa so bile že pozabljene in izgubljene. Naola je bila ena zadnjih svojega rodu, ki se je v mladosti naučila te izginate umetnosti. Ležala je na debelih kožuhih zverji in od časa do časa je približala svoje nosnice šopku vrtnic, jazmina in magnolij, ki je stal poleg nje, in udajala se je melanholičnemu sanjarjenju.

Ni si mogla predstavljati, da ne bo nikoli več videla tujca, ki jo je rešil smrti in ki se ji je zdel tako lep, tako junaški, kot bi bil čudežno padel z nebes prav v trenutku, ko je najbolj potrebovala njegovo pomoč.

Globoko je vzdihnila pri misli, da mu je sama dejala, naj zbeži in naj je nikoli več ne vidi.

— Če bi mu bila sledila, si je mislila in zardela, kakor če bi bila kaka nevidna priča preselečila njeno misel, bi me odvedel seboj v svojo domovino...

In spomnila se je povesti, ki jo je nekdaj čitala v rokopisih. Bili so pisani v nahuatskem jeziku. Za časa Corteza in Pizarra so se hčerke kacikov poročale s konkvistadorji. Zapuščale so svojo domovino, vero in sorodnike in sledile onim, ki so jih ljubile.

— Morda bi storila isto, je vzdihnila in sklonila glavo.

V tem sanjarjenju jo je neprijetno zdrnil prihod očeta, kacika Yappana. Čudila se je njegovi veselosti.

— Veselo novico ti prinašam, je dejal naglo. Ujeli smo tujo žensko.

— No, in —? je vprašalo dekle raztreseno.

— Kaj? je divje zaklical kacik in se ujezil. Ali si pozabila, da je jutri praznik Solnce, slovenska obletnica? — Jutri se prelije kri tujke na svetem kamnu in njeno utripajoče srce bo mo darovali bogovom.

Naola ga ni hotela razumeti, a kacik je z oblastnim glasom nadaljeval:

— Ti boš držala v roki sveti nož!

— Ne, oče, je zajecjajala in se stresla od groze, jaz tega ne morem... prosim vas... Nočem, da bi kri človeškega bitja omadeževala moje roke... nočem moriti...

— Ne veš, kako strašni nevarnosti se izpostavljaš, je dejala vsa v skrbeh. Če te po nesreči kdo vidi, je po tebi.

Preplašeno je poslušala...

— Zdi se mi, da nekdo prihaja, je dejala. Tu ne moreš ostati.

Obupno je vila roke.

— Kaj hočeš storiti? je vprašal Brady.

— Ne morem te prepustiti tvoji usodi!... Ne, to je strašno! Rešil si me in jaz te tudi rešim, toda ubogati me moraš.

Brady je poslušal dekle s silnim veseljem. Njegov obup je čudežno minil.

— Stori vse, kar hočeš, je dejal ponižno. Brezdvomno znaš čarati; kajti odkar sem te spet zagledal, se ne bojim več in spet čutim pogum in moč.

Vkljub svoji bojazni se je morala Naola nasmejati.

— Vem, da si pogumen, toda ti bi ti pogum prav nič ne pomagal.

— Kaj naj torej storim?

— Vsak trenutek tukaj povečuje nevarnost, v kateri se nahajaš. Glavno je, da greš proč. Idi za menoj!

Naola je prižgala bakljo, napravljeno iz osmoljenih palčic in stopala pred Bradyjem po zavrtih hodnikih, ki so vodili vedno globlje v zemljo.

V skalo vsekane stene so bile pokrite s solitrovimi kristali in včasih je postal hodnik tako ozek, da sta se le s težavo prepirala naprej.

— Pogum, mu je dejala od časa do časa dekle in dvigala bakljo visoko nad njegovo glavo. V trenutku boš na varnem.

Korakala sta približno pol ure in dospela v veliko grobnico, ali bolje rečeno v katakombi. Nizke oboke so podpirali masivni kameniti stebri. Naola je dvignila bakljo.

— Poglej, je dejala.

V luči baklje so se zasvetili iz teme kipi bogov in posode, vse iz čistega zlata, postavljeno na skalne podstavke. Bradyju se je zdelo, da sanja.

— Tu so ostanki zakladov azteških kraljev, mojih prednikov, je resno dejala dekle. Ti soč let že spiyo v tej kaverni, ne da bi se jih kdo dotaknil. Stori la sem zločin, ker sem ti razkrila to skrivnost.

— Zakaj si to storila?

— Zato, je dejala skromno, ker mi je tvoje življenje več vredno kot vse bogastvo sveta.

Poleg neskončne hvaležnosti je vstajala v srcu mladega moža globoka ljubezen. Njegova vest mu je rekla, da Naolinega zaupanja ne bo zlorabil.

— Bodi prepričana, ji je dejal, da tvoje skrivnosti ne izdam.

(Dalje prihodnjic)

Društveni koledar

11. avgusta, nedelja. — Piknik pevskega zbora "Slovan" na prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

25. avgusta, nedelja. — Odkritje spomenika v počast fantom in dekletom, ki so služili v 2. svetovni vojni, na vrtu SDD na Waterloo Rd.

1. septembra, nedelja. — Društvo "Napredek" št. 132 ABZ obhaja svojo 25-letnico s programom v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

1. septembra, nedelja. — The Three Vet's Club — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

7. septembra, sobota. — Comrades št. 566 SNPJ. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. septembra, nedelja. — Coswell Club — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

14. septembra, sobota. — Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 ABZ. — Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

15. septembra, nedelja. — Ženski klub S. D. D. — Ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. septembra, sobota. — Carniola Hive 498 The Maccabees. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. septembra, nedelja. — Ženski odsek SDD — ples v pomoč Primorcem v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

26. septembra, sobota. — Društvo "Spartans" št. 576 SNPJ Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. septembra, nedelja. — Moški klub cerkve sv. Pavla. — Ples v avditoriju SND.

29. septembra, nedelja. — Odbor za postavitev spomenika prireditve v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

5. oktobra, sobota. — Društvo "Svobodomiselnih Slovencek" št. 2 SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

6. oktobra, nedelja. — Progressivne Slovencek krožek št. 1 ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

6. oktobra, nedelja. — Slovenska ženska zveza št. 50. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. oktobra, sobota. — Društvo Slovenske Sokolice št. 442

SNPJ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. oktobra, sobota. — Cerkiško jezero SDZ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

13. oktobra, nedelja. — Federacija SNPJ pevski krožki, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

13. oktobra, nedelja. — Washington ZSZ — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

19. oktobra, sobota. — Honor Guards SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. oktobra, nedelja. — Miss Bernice Novak, koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

20. oktobra, nedelja. — 10-letnica krožka št. 3 Progressivnih Slovencek — igra in ples v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

20. oktobra, nedelja. — Slovenska ženska zveza št. 41 ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

26. oktobra, sobota. — Betsy Ross AFU — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

26. oktobra, sobota. — Carniola Tent No. 1288 The Maccabees Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. oktobra, nedelja. — Dramski zbor "Ivan Cankar". Igra v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

27. oktobra, nedelja. — 30-letnica društva "Vipavski raj", št. 312 SNPJ v Slovenskem domu na Holmes Ave.

27. oktobra, nedelja. — Waterloo Camp WOW — prireditev v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

1. novembra, petek. — State Highway, ples v avditoriju Slov. nar. doma.

2. novembra, sobota. — Društvo "Danica" št. 11 SDZ. Ples v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

3. novembra, nedelja. — Glasbena Matica. Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

3. novembra, nedelja. — Collinwood Hive T. M. — prireditev v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

9. novembra, sobota. — Društvo Slovence št. 1 SDZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. novembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora "Slovan" v S. D. Domu, ob 3. uri popoldne.

10. novembra, nedelja. — Slovenska narodna čitalnica. — Proslava 40-letnice v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

10. novembra, nedelja. — V Boj SNPJ — prireditev v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

16. novembra, sobota. — Društvo Sv. Ane št. 4 SDZ. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. novembra, nedelja. — Blaue Donau. Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

17. novembra, nedelja. — Mladinski pevski zbor SDD — prireditev v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

23. novembra, sobota. — Društvo Sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ. Ples v avditoriju slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

24. novembra, nedelja. — Priredba podružnice št. 106 SANS v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

24. novembra, nedelja. — Pevski zbor "Jadran" — koncert in ples v obeh dvorinah Slo-

venskega delavskega doma na Waterloo Rd.

27. novembra, sredo. — Društvo "Ilirska vila" št. 173 ABZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. novembra, nedelja. — Schwa-bisher pevsko društvo. Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

28. novembra (Zahvalni dan), četrtek. — Pevski zbor "Zarja" Koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

30. novembra, sobota. — Društvo "Jutranja zvezda" št. 37 ABZ. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

30. novembra, sobota. — Društvo "Jutranja zvezda" št. 137 ABZ obhaja 25-letnico s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

1. decembra, nedelja. — Združeni bratje SNPJ — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

7. decembra, sobota. — Croatian Pioneers CFU. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. decembra, nedelja. — Prosimne Slovencek krožek št. 1 ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

14. decembra, sobota. — Društvo "Comrades" št. 566. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

15. decembra, nedelja. — St. Joseph Cadets — Ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

22. decembra, nedelja. — Slov. Šola SND. Božičnica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. decembra, nedelja. — Ples v pomoč stari domovini v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

25. decembra, sredo. — Socialistični klub — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road.

28. decembra, sobota. — Maccabees Red Jackets Team. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

29. decembra, nedelja. — Klub slovenskih žena — ples v zgornji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, torek. — Silvestrov ples pevskega zbora "Jadran" v obeh dvorinah Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd.

31. decembra, torek. — Slovenski narodni dom in Klub društev SND. Silvestrov večer v obeh dvorinah SND.

1947

4. januarja, sobota. — Društvo Napredne Slovencek št. 137 SNPJ Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

11. januarja, sobota. — Glasbena Matica. Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

18. januarja, sobota. — Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

25. januarja, sobota. — Društvo "Clairwoods" št. 40 SDZ Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue.

V človečanski namen, za otroško bolnico v Sloveniji, lahko oddaste vaš namenjeni delež tudi v uradu "Enakopravnosti."

Used Fat Makes Soap

One pound of salvaged fat makes 6 bars of laundry soap. Turn used fats in for 4c per pound.

Here's Your Opportunity

to go to COLLEGE, TRADE, or BUSINESS SCHOOL with your tuition and living allowance FREE!

Every qualified young man who enlists in the Regular Army before October 6, 1946, receives benefits of the G. I. BILL OF RIGHTS

Under the G. I. Bill of Rights, if you enlist in the Regular Army for 3 years and before October 6, 1946, you may have 48 months of education in your favorite college or trade or business school for which you can qualify after you are discharged. The Government will pay your tuition and laboratory fees and incidentals up to \$500 per ordinary school year and will provide \$55 a month living allowance for single men, \$90 a month for married men.

In Army Training Schools you can study any of 200 skills, trades, and technical subjects. You'll be entitled to a 30-day paid furlough every year. A 3-year enlistment enables you to choose your branch of service and overseas theater. Get all the facts at your nearest

U. S. ARMY
RECRUITING STATION

Let's Explore Ohio

Three views in Mohican State Park near Loudonville

COURTESY - THE STANDARD OIL CO. (OHIO) NO. 2

Many fishermen who have taken annual trips to Canada in search of the elusive and sporting muskie fail to realize that this game fish is to be found in a beautiful stream, picturesque and scenic, in southeastern Ohio.

Authorities say that the best muskie fishing in the state, or for that matter in the Midwest, is in the Shade River. This can be reached by taking State Route 7 northeast from Pomeroy.

This is a wild stream which flows through a sparsely populated part of the state. It is an ideal locale for the sportsman who prefers to fish in unspoiled surroundings.

Though no boats are available to the public on this stream as yet, fishing is permitted from the bank. The wader-equipped fisherman will find it profitable to turn the stream itself into his highway. The muskies migrate up from the deep holes in the Ohio River.

East and west of Pomeroy is some of the most magnificent scenery on the Ohio River. The highway hugs the shore and gives a fine view of the rugged hills on the West Virginia side.

Almost due north of Pomeroy is another fishing ground which is speedily becoming popular. Near Loudonville the Clear Fork of the Mohican River winds through the beautiful Mohican Forest and affords excellent walleyed pike and small mouth bass fishing.

Other worthwhile streams are the Walwhonding River and Killbuck Creek near Warsaw.

The area is wild and rugged with scenery which rivals many sections of the Canadian Northwest.

At Coshocton is the Johnson-Humrickhouse Memorial Museum with a notable collection of Indian and oriental art.

Nearby Warsaw was known as "White Woman's Town." Here a monument has been erected in memory of Mary Harris, the white wife of an Indian chief.

Stately Killbuck Forest has an historic interest for it was here at Bouquet's Spring that the Indians surrendered their white captives in pre-Revolutionary days. A tablet marks the spot.

Loudonville
Hillsburg
Coshocton
Zanesville
McConnelsville
Athena
Pomeroy

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:
ENdicott 0718

SLOVENSKA
KUHARICA

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI,
sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU
"ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGI \$5

Dokumentarna razstava o vojnih zločinih okupatorjev in njihovih pomagačev

V okvirju razstave narodno osvobodilnega gibanja in borbe za svobodo je organizirala Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev razstavo številnih dokumentov o vojnih zločinih, ki so jih zagrešili nad slovenskim narodom okupatorji in njihovi pomagači narodni izdajalci. Razstavljeno gradivo je razporejeno v treh sobah Narodne galerije.

Prva soba nudi splošen in statističen pregled udejstvovanja okupatorjev na slovenski zemlji. Karta na desni strani prikazuje davne aspiracije naših sosedov: italijanski pritisk z zapada proti Sloveniji in Dalmaciji, pritisk z italijanskih otokov v Jadranskem morju ter iz Albanije v Jugoslavijo; nemški pritisk, organiziran iz kulturnobundovskih postojank v Sloveniji, povezanih z Gradcem proti gornjemu Jadranu čez Bosno ter ob Donavi proti jugu in vzhodu; madžarski pritisk na Prekmurje in v smeri proti Zadru.

Naslednja karta prikazuje, kako so si okupatorji na zločinski način razdelili slovensko zemljo.

Velika karta na levi strani kaže, kakšno škodo so napravili okupatorji na slovenski zemlji. Zadnja karta podaja statističen pregled vojnih zločinov, katere so zagrešili v Sloveniji Italijani, Nemci, Madžari in ustaši. Podatki na slednjih dveh kartah se nanašajo na podatke, zbrane od Komisije za vojno škodo, po do sedaj izvršenih prijavah ter na prijavljena in statistično ogotovljena zločinstva.

Parole na desni strani, posnete iz nemških in italijanskih dokumentov, dokazujejo dejanske namene okupatorjev. Hitler je 26. aprila 1941 ob obisku Maribora ukazal šefu civilne uprave za Štajersko dr. S. Uiberreiterju, naj napravi slovensko Štajersko nemško. Ista naj bi bila po besedah dr. Fricka, nemškega notranjega ministra ob umestitvi Ervina Rainerja za gauleiterja Koroške, usoda Gorenjske. — Enako usodo so pri pravljali Italijani Slovincem v Ljubljanski pokrajini. Vojni zločinec Mario Robotti je na sestanku vojaških poveljnikov v Kočevju avgusta 1. 1942 dejal: "Izenačite jazikovne meje s političnimi, spravite s pota vse ljudstvo in na njegovo mesto naselite Italijane." Silen razmah in čudoviti uspehi naših partizanskih odredov in narodnoosvobodilne vojske so preprečili vse te načrte in okupator je moral opetovano priznati, da so mu prečrtali zastavljene načrte uspehi partizanskih akcij.

Parole ob karti vojne škode so posnete iz raznih pisem, katere so pošiljali italijanski vojaški domov, pa so bili od vojaške cenzure zadržani in shranjeni v arhivu XI. armadnega zbora. Iz teh kratkih besed izhaja vsa podlost okupatorja in brezbrzičnost do slovenske narodne lastnine.

Slike na desni ob vhodu prikazujejo prihod nacističnih in fašističnih zločincev v Slovenijo: Hitler, Himmler in Ley v Mariboru, Frick v Ptuj, Grazioli, Gamba in Robotti v Ljubljanski pokrajini.

Na nasprotni strani vidiš slike najhujših vojnih zločincev in morilcev slovenskega naroda, Rupnika, Rosenerja, Hacina in Vizjaka.

V Vitrini na desni je spisek Stockreiter III. Že davno pred zasedbo in razkosanjem Slovenije so pripadniki švabsko-nemškega kulturnobundona in petokolonci v povezavi z Gradcem, s pomočjo svojih zastopnikov, zlasti v Mariboru, Celju, Ptuj, Maribergu, Kočevju, Ljubljani, Jesenicah in Trzinu sestavili podoben seznam Jugoslovancev, katere je treba aretirati ob zasedbi. Z ozirom na imena oseb, navedenih v tem seznamu, je

dokazano, da je bil seznam napravljen že več let pred zasedbo Jugoslavije ter da so pri tem delu odločilno sodelovali pripadniki nemške manjšine na Štajerskem, kajti največ imen se nanaša vprav na prebivalstvo Štajerske. — Med mnogimi znanimi imeni je naveden tudi H. Rauschnigg, znani pisec knjige "Moji razgovori s Hitlerjem", ki je zbežal pred nacisti ter se skrivljal nekje v Mežiški dolini.

Knjižica "Marburg Deutsche Stadt in Suden" prikazuje prve dni okupacije Štajerske. — Vojda mariborskih kulturnobundovcev, evangelijski pastor Hans Baron, pozdravlja na meji šefa civilne uprave dr. Uiberreiterja. Vso oblast v mestu so prevzeli po odhodu naše vojske oboroženi petokolonci, razbalkona mariborskega magistrata vihra zastava s kljukastim križem. Dr. Uiberreiter se na magistratu v Mariboru zahvaljuje Hansu Baronu za pozdravni nagovor ter zagotavlja zbrane, "da bo ostal Maribor odslej za večne čase nemški..."

Okupator je na zasedenem Štajerskem in Gorenjskem prepovedal rabo slovenskega jezika. Zaupna okrožnica št. 96 z dne 2. aprila 1942 ponovno opozarja, da je treba tudi pri cerkvenih opravilih, zlasti porokah, uporabljati poleg latinščine samo nemški jezik. Nemški okupator je uničil vse slovenske javne knjižnice. Iz dopisa, dne 26. maja 1941 izhaja, da je bila zaplenjena tudi knjižnica na Vranskem.

Nemški okupator je ponemčil na Gorenjskem in Štajerskem ne samo krajevna, pač pa tudi rodbinska imena ter je zahteval pisanje krstnih imen v nemški obliki. Izdal je posebne tiskane sezname o ponemčenju krajevnih in rodbinskih imen.

Okupatorjev načrt je bil, izseliti vse Slovence z rodne zemlje ter na njih mesto naseliti Italijane oziroma Nemce. Iz narisa v drugi sobi izhaja, koliko Slovincem je bilo izseljenih. Iz brežiške cone A so Nemci izselili 34.000 Slovincem, na njih mesto pa naselili 12.000 Kočevarjev, južnih Tirolcev ter Nemcev iz Besarabije, Bukovine in Dobruže. Izselitveni oz. preselitveni načrt ni v celoti uspel. Okupator je moral opetovano prekiniti svoje nasilje zaradi naraščajočega odpora vsega slovenskega ljudstva (dopis z dne 8. avgusta 1941 Rajhenburg).

Dne 10. maja 1941 je bila ustanovljena "Štajerska domovinska zveza", ki naj bi bila začasen nadomestek za nacional-socialistično stranko in ki naj bi zajela vse Štajerce in Nemce, ki se mude zaradi službe na Štajerskem. Nje član je mogel postati samo oni, ki se je brezpogojno priznaval k firerju in rajhu. Za zveznega vodjo t. j. najvišjega predstavnika Štajerske domovinske zveze je bil imenovan vojni zločinec Franc Seindel. Iz št. 1. "Befehlstablatte" Štajerske domovinske zveze za mesec maj 1941 izhaja, da je bila to časovno omejena organizacija z glavnim namenom ponemčiti štajerske Slovence ter s tem izpolniti znano firerjevo zahtevo. V št. dom. zvezo sta bili vključeni organizaciji DJ (Deutsche Jugend — nemška mladina) in vojaška organizacija "Vehrmanshaft" (obrambno moštvo), katerega bistvena naloga je bila, boriti se zoper osvobodilno gibanje. Smotri Štajerske domovinske zveze so označeni v nje programu: "Napravi iz Spodnje Štajerske nemško deželo in trdnjavo na jugovzhodu ter biti predhodnica in utiralka poti za kasnejšo ustanovitve N. S. D. A. P. (nacional-socialistične nemške delavske stranke).

Dne 7. julija 1942 je obiskal Mussolini Gorico ter je ob tej priložnosti govoril Slovincem in podpiral vojaške predstavnike v

Sloveniji ter jih ščuval z besedami, naj jih ne briga gospodarska stiska prebivalstva in da naj nastopajo z vso trdostjo. V svojem govoru omenja tudi Draž Mihajlovič ter pravi, da se more z njim pogajati samo italijanski general Dal-Mazzo.

Zapisnik konference italijanskih poveljnikov v Kočevju z dne 2. avgusta 1942 razgalja namene Italije. Marijo Robotti je govoril na tej konferenci o popolni izselitvi slovenskega prebivalstva, o streljanju vseh onih, ki so krivi ali pa celo samo sumljivi komunističnega udejstvovanja, o poostitvi že itak stro-

Vsa vladna kontrola nad cenami končana danes

(Nadaljevanje s 1. strani)

dražil najmanj za 20 odstotkov, kar bi pomenilo, da bi celotni vladni program za gradnjo veteranskih domov padel v vodo. Cene jeklu bi se zvišale od \$4 do \$8 pri toni. Pralni stroji in električne ledenice bi poskočile v ceni od 25 do 30 odstotkov, preproge za 17 odstotkov, plumbarske potrebščine 16 odstotkov, farmerski stroji pa za 13 odstotkov.

Cene oblačilom, o katerih je predsednik rekel, da so že sedaj previsoke, bi poskočile najmanj za 15 odstotkov.

Lahko se računa, da bi nova postava, ne glede na gospodarski vihar, ki bi sledil pozneje, nemudoma povišala življenjske stroške ameriškega ljudstva za najmanj tri milijarde dolarjev na leto.

Smrt OPA pomeni konec vladne kontrole nad mezdami

Ker je zakon OPA mrtev, je vsaj začasno izginila vsa ekonomska kontrola, to tudi pomeni, da je vladna oblast za kontroliranje delavskih mezd, ki so bile v splošnem stabilizirane na temelju 18-odstotnih zvišanj, za vse praktične svrhe uničena, kajti vlada je mogla držati meze dole le vsled tega, ker je isto-

tega režima ter dokazovanja prebivalstvu, da zanj ni rešitve.

Znana tajna okrožnica C. 3, daje italijanski vojski, zlasti za poletno roško ofenzivo v l. 1942 točna navodila ter vsebuje v njih niz najpodlejših vojnih zločinov.

Zadnja svežnja v vitrini na desni vsebuje odloke o razpustitvi vseh slovenskih političnih, športnih, strokovnih in drugih društev na Štajerskem ter seznane oseb, katere je treba aretirati po nalogu komande Sipe (varnostne policije) in SD (varnostne službe).

(nadaljevanje)

časno posedala moč nastopiti proti zvišanjem cen.

Predsednik Truman je apeliral na vse uradnike OPA, da še nadalje ostanejo na svojih mestih, dokler ne bo kongres kaj ukrenil za uzakonitev začasne kontrole nad cenami, ter jih zagotovil, da bodo za svoje delo plačani, kadar kongres podvzame potrebne korake. Kakor stvari sedaj obstoje, vlada nima nobenih virov, iz katerih bi se mogli plačati ti uradniki.

Obenem je predsednik v soboto zvečer v posebnem radij-

Kdor je človekoljub, daruje za otroško bolnico v Sloveniji

DISCOVERS NEW PENICILLIUM ... Wayne Simmonds, 29, graduate assistant at the University of Wichita, who has discovered a new strain of penicillium from fungi peculiar to Wichita, Kan., area.

SPARKLING WATERS—VACATION TIME ... Vacation time has arrived in New Jersey along the coast and inland. Sparkling lakes mark the inland and mountain areas where sails are being set with all manner of craft. Insert shows that the children love the surf just as grownups do.

AMERICAN STARS IN ENGLAND ... The U. S. Wightman cup team who played Britain at Wimbledon on June 14 and 15, are pictured before the big event. Left to right are Miss Louise Brough, Doris Hart, Mrs. Patricia Todd, the only married woman on the team; Pauline Betz, and Margaret Osborne.

skem govoru apeliral na industrijo, trgovino in narod v obče, da potom prostovoljne akcije prepreči paniko in nepotrební kaos, dokler se obstoječe konfuzno stanje ne razčisti.

Splošen vtis je, da eden izmed prvih učinkov odpravljenе kontrole bo akcija posestnikov, ki bodo situacijo izrabili za zvišanje stanarin, ki bi znašalo povprečno 15 odstotkov.

Napoveduje se skorajšen sprejem novega OPA zakona

Kakor se poroča iz Washingtona danes zjutraj, so člani kongresa poplavljeni s telegrami iz vseh strani dežele, v katerih se zahteva, da se takoj kaj ukrene, da se zopet uvede kontrola nad cenami, predno bo deželo zajel

NAPRODAJ

so dobra drva za kurjavo v fornazu ali peči. Vpraša se na 1008 E. 63 St.

PREGLEJTE žlebove—odtekalnice—strehe in naročite takoj KAKOVOST IN IZDELAVO WM. POWELL 16354 EUCLID AVE., pri Ivanhoe GL 4540

Prilika za

partnerja za Plastic Novelty Manufacturing. Za podrobnosti pokličite EX 0779 po 6. uri zvečer.

Pralni stroji in vsakovrstni hišni predmeti.

SHORE APPLIANCE CO. 14416 St. Clair Avenue GL 6012 — po 6. zv. KE 0448

Harmonike naprodaj

120 basov; piano, Masterphonic izdelka, narejene v Italiji. V zelo dobrem stanju. Cena \$275. Poizve se na 6223 Glass Ave., zgoraj, spredaj.

Dr. "Carniola Hive" št. 493 T. M.

Uradnice društva "CARNIOLA HIVE" št. 493 T. M. za leto 1946 so sledeče:

Predsednica Josephine Stwan; podpredsednica Christine Glavan; bivša predsednica Mary Bolta, duhovna voditeljica Mary Stanonik; zapisničarica in bolniška tajnica Julia Brezovar; finančna tajnica Pauline Debevec; vratarica Pauline Zigman; spremljevalka Mary Mahne; stražnica Mary Petschauer; nadzornice: Frances Tavčar, Jean Paik in Ursula Unetič.

Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecu v SND.

Odbor. podr. št. 14 Slovenske ženske zveze

za leto 1946:

Frances Rupert, predsednica, Antonia Svetek, podpredsednica, Mary Unetič, 922 E. 209 St., tajnica, Frances Medved, blagajničarka, Mary Štrukel, zapisničarica. — Nadzorni odbor: Frances Globokar, pred., Frances Grčman, Mary Gregory.

Seje se vršijo vsak prvi torek v mesecu v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. ob 8. uri.

SLOVENSKO-AMERIŠKA KUCHARICA

SE SEDAJ DOBI V CLEVELANDU

in sicer v pisarni

Mr. August Kollander

6419 St. Clair Ave. ter v trgovini

Mr. Jože Grdina

6113 St. Clair Ave.

Oba imata khjige v zalogi in bosta rada postregla rojakinjam, ki želijo imeti to lepo, veliko in koristno knjigo.

val inflacije. Nešteto brzojav od posameznikov in organizacij je prejel tudi predsednik Truman, čigar odločni nastop narod v obče odobrava.

Paul Porter, upravitelj urada, je snočil izrazil prepričanje, da ne bo vzelo dolgo, predno bo kongres sprejel novo postopko za kontrolo cen.

ZAKAJ BI VIDELI SLIKE 4 DO 6 TEDNOV POZNEJŠE ko jih toliko preje lahko vidite v našem gledališču. Udobno in prijetno ozračje.

RKO KEITH'S 105th THEATRE EUCLID AVE. IN E. 105th ST.

DOM ZAPADNIH SLOVENCEV 6818 DENISON AVENUE

IŠČE OSKRBNIKA (Caretaker)

Vse prijave morajo biti v uradu najkasneje do 7. ure zvečer dne 6. julija, ker ob 8. uri se vrši seja direktorija, ki bo izmed prijavljenih izvolil oskrbnika. Izvoljeni mora takoj nastopiti službo. Prijave je poslati na tajnika

Charles Zakely, 3540 W. 63rd St., ALI PA POKLIČITE AT 3953

CONSTRUCTION LOANS STRAIGHT BANK LOANS FHA LOANS G I LOANS

PROMPT SERVICE

LOW INTEREST RATES

Monthly Reduction Loans

APPLY AT

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5670

PRODAJAMO

VŠAKOVRSNO USNJO

za pošiljke v staro domovino za izdelovanje novih čevljev in popravo starih čevljev.

Fino usnjo po nizki ceni

Prodajamo priljage in denarnice

IMAMO POLNO ZALOGO

M. JAKULIN

Čevljar iz starega kraja

12520 SHAW AVE.

ali pa pokličite ob večerih po 9. uri na domu LI 2665

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslovani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

VSAK DAN PRIOBČA TUDI ZANIMIVA PISMA.

ki jih prejema rojaki od svojcev iz starega kraja. Naročite Enakopravnost še danes

Naslov lista je:

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio